

ACORD 25/2009 DE 18 DE FEBRER DEL PLE DEL CONSELL DE
L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA

**Expedient: programa *La Caja*
TELECINCO**

Antecedents

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha rebut, amb dates 29 de gener de 2009 i 10 de febrer següent, una queixa d'una persona usuària i una altra del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya mitjançant les quals s'interpel·la a aquest Consell sobre una possible vulneració de drets fonamentals en relació amb el contingut del programa *La Caja* de Telecinco.

El servei d'Anàlisi de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, mitjançant l'Informe 9/2009, de 10 de febrer, ha analitzat el contingut de dues emissions del programa de telerealtat *La Caja*, emeses per Telecinco el 28 de gener de 2009 i 4 de febrer següent. En l'esmentat informe del Servei d'Anàlisi de Continguts, es constata que *La Caja* és un programa de telerealtat en el que se sotmet algunes persones a una sessió de "teràpia psicològica personalitzada" per afrontar les seves fòbies i els seus traumes. El programa és presentat com a un "reality psicològic".

Pel que fa a l'emissió del 28 de gener de 2009 es tracten tres casos diferenciats. En primer lloc, el supòsit d'en "Javier", un home que va perdre quatre membres de la seva família a l'accident aeri de Barajas del 20 d'agost de 2008. En segon lloc, el cas de na "Estefania" que té fòbia als escarabats; i per últim, el cas de na "Coral" que pateix una depressió i ha intentat suïcidar-se en tres ocasions. D'altra banda, en l'emissió del 4 de febrer de 2009 es tracten els casos de na "Tamara", que ha viscut una infantesa i adolescència traumàtica, d'en "Miguel", que no sap com enfrontar-se a la seva família per dir-los que és homosexual, i de na "Mariángeles" que té fòbia a les aranyes i crancs.

L'informe 9/2009, de 10 de febrer, del Servei d'Anàlisi de Continguts conclou que en dos dels casos de les emissions analitzades es fa esment a la presumpta comissió de delictes greus. És el cas, per exemple, d'una dona que diu que ha estat maltractada pel seu pare i pel seu ex-marit i que afirma que la seva mare continua essent maltractada pel seu marit:

"Mi madre está mal, está mal del corazón y la sigue maltratando, la sigue pegando"

D'altra banda, d'acord amb els criteris orientadors de qualificació establerts pel *Código de autorregulación sobre contenidos televisivos e infancia*, el programa s'hauria de qualificar com a *no recomanat per a menors de 18 anys*, en funció de la temàtica conflictiva presentada, contràriament, a la qualificació atorgada pel propi prestador de serveis. Així es desprèn de la mateixa literalitat del dit *Código de autorregulación*, quan assenyala, com un dels ítems de qualificació "la presentación explícita e instrumental de graves conflictos emocionales sin un tratamiento constructivo".

Consideracions jurídiques

1. Els articles 10 i 18 de la Constitució espanyola consagren el dret a la dignitat de la persona i els drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, respectivament. L'establiment d'aquests drets com a drets fonamentals vincula també als prestadors de serveis de comunicació audiovisual. Així, la Llei de l'Estat 17/2006, de 5 de juny, de la ràdio i la televisió de titularitat estatal, estableix que el servei públic de ràdio i televisió de titularitat estatal és un servei essencial per a la comunitat i la cohesió de les societats democràtiques, que té per objecte, entre d'altres, promoure el pluralisme, la participació i la resta de valors constitucionals (article 2.1).

2. En el mateix sentit, la Llei de l'Estat 10/1988, de la televisió privada, tipifica com a infracció molt greu la violació "de la normativa vigent sobre el dret a l'honor, a la intimitat personal i a la pròpia imatge" (lletra c de l'apartat 2 de l'article 24), i determina que la gestió de les societats concessionàries s'ha d'inspirar en els mateixos principis que establia l'antiga Llei de l'Estat 4/1980, de 10 de gener, que regulava l'Estatut de la ràdio i la televisió, actualment derogada per la Llei de l'Estat 17/2006, més amunt esmentada. En conseqüència, els prestadors de serveis de comunicació audiovisual privats, no poden quedar exemptes, en aquest àmbit, de les mateixes obligacions expressament establertes pels prestadors públics.

En un sentit molt similar, l'article 80 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya, estableix entre "els principis bàsics de la regulació dels continguts audiovisuals", el de respectar els drets de les persones i particularment "els drets fonamentals a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge i la necessària protecció de la joventut i la infància".

3. D'altra banda, i lligat amb la protecció de la joventut i la infància, l'apartat 1 de l'article 17 de la Llei de l'Estat 25/1994, de 12 de juliol, estableix que els prestadors de serveis no poden oferir cap contingut que pugui perjudicar seriosament el desenvolupament físic, mental o moral del menors. L'incompliment d'aquesta obligació es troba tipificada com a infracció greu en la mateixa llei (article apartat 2 de l'article 20). En termes similars, la lletra c) de l'article 132 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya, en relació amb l'apartat 3 de l'article 81 del mateix text legal.

D'acord amb la lletra n) de l'article 10 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, una de les funcions d'aquest Consell consisteix a: "Instar les altres autoritats reguladores o les administracions públiques amb competències en mitjans de comunicació audiovisual, les emissions dels quals es difonguin a Catalunya i no restin subjectes a l'autoritat del Consell, a promoure l'adopció de les mesures adequades davant les conductes contràries a la legislació relativa a la programació i la publicitat audiovisuals ... així com instar al Ministeri Fiscal a actuar en els casos en què les conductes detectades puguin ésser susceptibles de sanció penal".

En conseqüència, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha adoptat els següents:

ACORDS

1. Instar la Subdirecció General de Medios Audiovisuales del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, per tal que, en el seu cas, adopti les actuacions que consideri oportunes davant d'una possible vulneració dels drets fonamentals de les persones, i d'un eventual perjudici seriós per al desenvolupament físic, mental o moral dels menors.
2. Instar el Ministeri Fiscal a actuar, si escau, davant la possibilitat que alguna de les conductes detectades pugui ésser susceptible de sanció penal.
3. Notificar aquest Acord a la Subdirecció General de Medios Audiovisuales i al Ministeri Fiscal, als efectes oportuns.

Barcelona, 18 de febrer de 2009

**Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya**

Ramon Font Bové
President

Santiago Ramentol i Massana
Conseller secretari

**Generalitat
de Catalunya**